

Odbor za zdravstveno varnost/Sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja
Izjava o
nasvetih za potovanja v zvezi z okužbo s koronavirusom bližnjevzhodnega
respiratornega sindroma (MERS-CoV)

6. julija 2015

Bližnjevzhodni respiratorni sindrom (MERS) je nova nalezljiva bolezen, o kateri so prvič poročali septembra 2012 v Saudovi Arabiji. Bolezen povzroča koronavirus bližnjevzhodnega respiratornega sindroma (MERS-CoV), ki primarno okuži respiratorni sistem, vendar lahko v hujših primerih prizadene več organskih sistemov. Od leta 2012 je bilo sporočenih skoraj 1 400 primerov MERS iz 26 držav. Večina jih je bila sporočenih z Bližnjega vzhoda, kjer je samo Saudova Arabija prijavila več kot 1 000 primerov. Sedem evropskih držav je sporočilo potrjene primere, vsi pa so bili neposredno ali posredno povezani z Bližnjim vzhodom.

Največji izbruh zunaj Bližnjega vzhoda je bil v Južni Koreji, kjer je zaradi osebe, ki se je vrnila s potovanja po Arabskem polotoku, prišlo do več skupkov primerov bolezni v bolnišnicah, in sicer skupaj skoraj 200 primerov. Izbruh v Južni Koreji se je razširil predvsem z bolnišničnimi okužbami in s prenosom na družinske negovalce. Prvi vneseni registriran primer je bil diagnosticiran 20. maja 2015, krivulja epidemije pa je vrh dosegla prvi teden v juniju. Izbruh se približuje koncu, vendar še ni mogoče izključiti odkritja novih primerov.

Obstaja vedno več dokazov, da so enogrbe kamele gostiteljske živali MERS-CoV in da ima preskok zoonoz iz enogrbih kamel pomembno vlogo pri epidemiologiji na Bližnjem vzhodu. Vendar je verjetno, da so zoonotske okužbe redke in da so skoraj vsi primeri pri ljudeh, bodisi na Bližnjem vzhodu bodisi drugje, posledica prenosov virusa na osebe, ki so imele tesne stike z obolelimi, večinoma v okviru zdravstvene oskrbe. Ni še povsem jasno, kako se virus širi, vendar imajo pri tem pomembno vlogo okužba preko dihalnih kapljic in medicinski postopki, pri katerih se generirajo aerosoli.

Naslednja izjava je povzetek tehničnih smernic, ki jih naj upoštevajo nacionalne kontaktne točke v državah članicah, in jo je treba spreminjati glede na razvoj epidemije MERS.

Na podlagi trenutno razpoložljivih informacij se za potnike, ki potujejo v države, prizadete zaradi MERS, stopnja tveganja okužbe z MERS-CoV šteje za nizko.

Južna Koreja

Stopnja tveganja za potnike, ki potujejo v Južno Korejo, se šteje za izjemno nizko, razen če so bili v stiku z zdravstvenimi ustanovami, zlasti v prizadetih okrožjih. Stopnja tveganja za udeležence na poletni univerzijadi (študentske olimpijske igre) 3.–14. julija 2015 v Gwangjuju se prav tako šteje za izjemno nizko, saj iz okrožij, kjer potekajo igre, ni bilo sporočenih nobenih primerov MERS.

Arabski polotok

Stopnja tveganja za potnike, ki potujejo na Arabski polotok in zlasti v Saudovo Arabijo, se šteje za nizko ter je povezana s stiki z zdravstvenimi ustanovami ali izpostavljenostjo živim kamelam in kameljim proizvodom. Stopnja tveganja se šteje za višjo kot v Južni Koreji zaradi velikega števila bolnišničnih skupkov primerov bolezni, ugotovljenih v Saudovi Arabiji, vztrajnega prenosa virusa v okviru zdravstvene oskrbe že več kot dve leti, suma okužb preko neprepoznavnih prenosov v skupnosti ter tveganja zaradi izpostavljenosti kamelam in kameljim proizvodom.

V skladu z najnovejšimi [nasveti Svetovne zdravstvene organizacije \(SZO\)](#) države naj ne bi uvajale omejitev potovanj ali trgovanja zaradi MERS-CoV. Vendar pa je treba državljanke EU, ki potujejo v države, kjer obstaja možnost okužbe z MERS-CoV, obvestiti, da na teh območjih kroži MERS-CoV, jih spomniti na pomen dobre higijene rok in živil ter opozoriti, naj se izogibajo stikom z obolelimi. Poleg

tega naj se potniki, ki potujejo na Arabski polotok, izogibajo tesnemu stiku s kamelami, naj ne obiskujejo kmetij in ne uživajo nepasteriziranega kameljega mleka, urina ali neustrezno kuhanega mesa.

Pri ljudeh s predhodnimi zdravstvenimi težavami je bolj verjetno, da se bo razvila huda bolezen, če bodo izpostavljeni MERS-CoV. Skupine z višjo stopnjo tveganja okužbe z MERS-CoV, zaradi česar je še zlasti pomembno, da so seznanjeni s tveganji, so:

- starejši ljudje;
- ljudje s kroničnimi boleznimi, vključno z boleznimi srca, ledvic, dihal, motnjami v delovanju živčnega sistema, sladkorno boleznijo;
- ljudje s prirojeno ali pridobljeno imunsko pomanjkljivostjo;
- nosečnice.

Potnikom s predhodnimi zdravstvenimi težavami, ki se odpravljajo na romanje hadž oz. umra, je treba svetovati, naj se pred romanjem posvetujejo z zdravnikom, ki bo ocenil tveganje.

Potnikom s predhodnimi zdravstvenimi težavami je treba svetovati, naj pred potovanjem poiščejo zanesljivo zdravstveno ustanovo za primer potrebe po nujni zdravniški oskrbi med potovanjem. Potniki, ki potrebujejo zdravniško oskrbo, naj čim bolj omejijo stike z drugimi bolniki v zdravstveni ustanovi.

Potnikom, ki so se vrnili iz držav, prizadetih zaradi MERS, bi morale države svetovati, naj poiščejo zdravniško pomoč, če v dveh tednih po vrnitvi zbolijo za boleznijo dihal s povišano telesno temperaturo in kašljem, ter zdravnika obvestijo o nedavnih potovanjih.

Odbor za zdravstveno varnost bo redno preučeval dokaze in stanje ter ustrezno spreminjal to izjavo.